

Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение "Детский сад общеразвивающего вида №20
"Капитошка" муниципального образования городской округ Симферополь Республики Крым

***ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ФОЛЬКЛОРА
В РАБОТЕ С ДЕТЬМИ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА
В ГРУППЕ С КРЫМСКОТАТАРСКИМ ЯЗЫКОМ ИЗУЧЕНИЯ***

Значение фольклора в развитии детской личности:

- *Фольклор способствует углублению знаний о народной духовной культуре в ее прошлом и настоящем. Фольклор знакомит с бытом и традициями, обычаями своего народа.*
- *С помощью фольклора осуществляется усвоение нравственно-поведенческих культурных норм и ценностей, закреплённых в культуре какого-либо народа.*
 - *С помощью фольклора возможно воспитание уважительного отношения к культуре собственного этноса, так и толерантного отношения к другим этническим культурам.*
- *Фольклор способствует развитию эстетического вкуса. Ребёнок чувствует красоту народной мысли, у него возникает потребность в общении с народом.*

«Воспитание, если оно не хочет быть бессильным, должно быть народным... Воспитание, созданное самим народом, основанное на народных началах, имеет ту воспитательную силу, которой нет в самых лучших системах, основанных на абстрактных идеях...»

К. Ушинский

РЕЖИМНЫЕ МОМЕНТЫ

ВО ВРЕМЯ УМЫВАНИЯ

Сувчыкъ, сувчыкъ
Юв бетимни,
Янакъларым аллансын,
Козъчиклерим йылтырасын,
Дудачыкъларым кульсин,
Тишчиклерим агъарсын
Юварым эллеримни,
Сонъ исе тишлеримни.
Тырнакъларым осьтюрмем,
Астына кир кирсетмем.

Ювуныңыз, балалар,
Саба, акъшам сабуннен.
Темизликтир сагъламлыкъ
Ювуна эр бир махлюк

ПЕРЕД СНОМ

Татлы юкълай мышычыкъ,
Ювасында – копечик.
Бешикте мен юкълайым,
Ким кельсе де, дуймайым

Меним балам озектен,
Къуванырым юректен.
Юкъла, балам, юкъла,
Тюшлер корип, юкъла.

Къара геджени саргъан,
Парлакъ йылдызлы ергъан,
Бар алемни къундакълай,
Ерни къойнунда сакълай

Озгъарып Кунешни Ай,
Ер юзюни селямлай,
Ернинъ омюр елдашы,
Гедже онынъ сырдашы

ПОСЛЕ ДНЕВНОГО СНА

Дем-дем, демана,
Танъ аттты, кок аллана.
Дриль-дриль къавалдан
Чобан къызы уяна

Дем-дем, демана,
Кок къызара, кунъ догъа
Хоразчыкълар багъыра,
Балачыкълар уяна.

Дем-дем, демана,
Балачыкълар багъчада,
Бабайчыкълар яйляда,
Анайчыкълар тарлада.

Дем-дем, демана,
Бульбуль къонгъан далына
Балачыкълар йып асып,
Салынджакъта саллана.

ПАЛЬЧИКОВЫЕ ИГРЫ

Арманчыкъ, арманчыкъ,
Ичи толу богъдайчыкъ.
Ортасында къазанчыкъ.
Бу асрады.
Бу оджакъ якъты.
Бу пиширди.
Бу ашады.
Бунъа бир шей къалмады.
- Сен бар, къазаннынъ
тюбюни къыр.
- Къырам, къырам – екъ!
Къырам, къырам – екъ!
- Сен асрамадынъ,
Сен пиширмединъ, санъа
екъ!

Хамыр бастыкъ,
Джайым яйдыкъ.
Оны кесип,
Къыйма къойдыкъ.
Уфакъ аш ясадыкъ,
Тойып – тойып ашадыкъ.

НОД

ПОСЛОВИЦЫ

Дост къара кунъде белли олур
Друг познается в беде

Урбанынъ янъысы яхшы,
достнынъ эскиси

Старый друг лучше новых
двух

Эйилик яп да денъызге быракъ

От добра добра не ищут

Достсыз адам – къанатсыз
къуш

Человек без друга, что птица
без крыльев

ФИЗМИНУТКИ

Баш, омюз, тиз- аякъ, тиз-
аякъ

Баш, омюз, тиз- аякъ, тиз-
аякъ

Кокрек, къурсакъ, табан ве
бель

Къол, тирсек, юмрукъ ве эль

Бир башымыз бар бизим –

Эгиле сагъгъа-солгъа.

Башымызны тута боюн –
Айлана анда-мында.

Догъру тургъан кевдемиз

Эгиле огге-арткъа,

Эки чебер элимиз –

Тепеге ве ашагъа.

Эки кучлю аягъымыз

Отура, юре, чапа.

Будыр бизим беденимииз,

Тырыш сагълам олмагъа!

Эллер бельде. Омузларда.

СКОРОГОВОРКИ

Ишкир торгъай чичек
сачкъан,

Чичеклери бирден ачкъан.

Чапкъан кельген чельден
тавшан,

Чичеклерни ашап

къачкъан

Чам четинде чалы-чырпы,

Чапкъан чыкъкъан

чалыкъ кирпи

Теке севе маматеке,
къайда тапса, ашап кете.

Батакъта бакъаятакъ ,
япракъта бакъа ята.

ЗАГАДКИ

Акътыр озю – къар
дегиль,

Пек татлыдыр – бал
дегиль.

(Шекер)

Бир копегим бар,

Авулдамай, тишлемей,

Къапыдан да йибермей.

(Килит)

Къаранлыкъ кумес
ичинде

Отуз эки тавукъ бар

(Тишлер)

ПРОГУЛКА

НАРОДНЫЕ ИГРЫ

«КОЗЬБАЙЛАМА» оюны
Чым-чым чырагъым
Зорнен чыкъа ярыгъы.
Дарс-дурс, думбелек,
Ятма- ютма кобелек.
Бѳмпыс – тымпыс,
Анда- мында пус

«АЛМАЛЫКЪ» оюны
- Ай дым дирек,
Дым дирек.
Бизден сизге ким керек?
-- Арзы деген къыз керек!

«КЪУВАЛАМА» оюны
Кузьде фиданлар сачтыкъ,
Язда мейва ашадыкъ,
Акъ дут, къара дут,
Биз къачайыкъ, сен тут

«КЪАПЫДЖЫ» оюны
--Селям алейкум,
къапыджы башы,
Къапыджы башы,
къапыджы башы.
--Къапы акъкъы не
берерсиз?
Не берерсиз? Не берерсыз?
--Арттакилер сизинъ олсун,
Сизинъ олсун, сизин олсун

СЧИТАЛОЧКИ

«ДЕВЕЛЕР»
Оп, оп девелер
Къарасувдан келелер.
Ягълы-ягълы пителер,
Ашай-ашай келелер.
Аякълары ялпакъ,
Башларында къалпакъ.
Инанмасанъ, чыкъ да бакъ.

«ДАВУЛ ТАКЪТЫМ»
Давул такътым бойнума,
Кеттим деве елуна.
Деве елу бик базар,
Бик базарда аюв бар.
Аюв мени къоркъутты,
Къулакъларым чынълатты.
Антар, мантар,
Чек аягъынъны къантар.

«ТЕЗ ЧЫКЪ»
Саям, саям, саямайым,
Тавшан къача тутамайым,
Чапты чыкъты сычанчыкъ,
Арамыздан тез-тез чыкъ.

ЗАГАДКИ

Чешит тюрлю адым бар
Пек лезетли дадым бар.
Ал янакълы тотайлар
Мени севип ашайлар
(Алма)

Бааръде мен ешерем,
Кузьде сарарып тюшем.
Балалар мени алалар,
Демет япып къоялар.
(Япракъ)

Джыйыла эп мейвалар,
Сарарып сола япракълар,
Ягъа сувукъ ягъмурлар,
Учып кете турналар.
(Кузь)

Эки япракъ бир тенде,
Учар бостан, чименде.
(Кобелек)

СВОБОДНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

РЕКОМЕНДУЕМЫЕ НАРОДНЫЕ СКАЗКИ ДЛЯ ПРОЧТЕНИЯ С ДЕТЬМИ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

«ТИЛЬКИ ВЕ КЪАЗ» масалы

«ХЫРСЫЗ КЪАРГЪА ВЕ АЙНЕДЖИ ТИЛЬКИ»
масалы

«АКЪЫЛЛЫ ЧИПЧЕЧИК» масалы

«КОПЕК НАСЫЛ ДОСТ КЪЫДЫРГЪАН» масалы

«ИШИ ЕКЪНЫНЪ СЕЗЮ ЕКЪ» масалы

«КЪАШКЪЫР ВЕ КЪОЗУ» масалы

«КОЙЛЮ ВЕ ТИЛЬКИ» масалы

«КЪОКЪЛА» масалы

«АЛТЫН БАШНЕН ХЫЯР БАШ» масалы

«ЦОКОТУХА-ЧИБИНЧИГИ» масалы

«АРЫТЫР» масалы

«ТИЛЬКИ ВЕ ДЕГИРМЕНДЖИ» МАСАЛЫ

ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ

Дерт тарафлы кыбла олмакъ

Ийти на все четыре стороны

Экиси де бир хыяр

Два сапога пара

Зыр-зыбылдакъ

Гол как сокол

Козь боямакъ

Вводит в заблуждение

Богъазынъ йыртмакъ

Горячо доказывать

Агъызыны аран киби ачмакъи

Изумляться

